

Dosarul nr. 2ra-1590/2022
2-20096040-01-2ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” împotriva lui Maxim Rotari cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 august 2020, Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Maxim Rotari cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a menționat că, la 27 decembrie 2017 între Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” și Maxim Rotari a fost încheiat contractul nr. 53 privind acordarea serviciilor de asistență juridică și reprezentarea clientului Maxim Rotari în procedurile judiciare sau extrajudiciare ce vor fi demarate în scopul apărării intereselor clientului pe o cauza penală, în acest sens eliberând mandatul avocațial nr. 1092798.

Potrivit pct. 2.2 coroborat cu pct. 31 din contract, clientul își asumă îndeplinirea următoarelor obligații: să achite onorariul în conformitate cu prevederile prezentului contract. Clientul va achita plățile datorate în termenii și în modul prevăzut de prezentul contract. Mărimea onorariului pentru asistență juridică acordată în conformitate cu prevederile pct. 2.1 al prezentului contract se achită conform actului de îndeplinire a lucrărilor.

Reclamantul a relatat că în ciuda executării cu diligență și bună credință a condițiilor contractuale, Rotari Maxim nu și-a executat reciproc și corelativ obligațiile care-i revin în virtutea contractului de mandat și anume, de a rambursa onorariul pentru

serviciile de asistență juridică or, conform pct. 3.2 din contract, onorariul urmează a fi achitat în termen de 24 ore din data încheierii contractului.

Astfel, raportând serviciile prestate la orele efectiv lucrate, Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” a prestat 10 ore în favoarea clientului Maxim Rotari, conform raportului de activitate.

Prin urmare, luând în considerație că Rotari Maxim nu a stins obligațiile scadente, consideră că acesta urmează să achite contravaloarea serviciilor de asistență juridică prestate de Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” în mărime de 10 000 mii lei.

Totodată, relevă că, a încercat în repetate rânduri soluționarea pe cale amiabilă a acestui diferend financiar, atât prin transmiterea unor notificări prealabile, însă plicul a fost restituit cu mențiunea „nereclamat”, cât și prin discuții telefonice purtate cu pârâtul, dar nu s-a ajuns la nici un rezultat concret, în condițiile în care scadența a fost cu mult depășită. Mai mult, susține că a înaintat și cerere repetată de restituire a datoriei, însă până în momentul depunerii acțiunii în instanță, reclamantul nu i-a fost restituită suma datorată.

Cu referire la cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, reclamantul a menționat că a achitat avocatului Oxana Eșanu pentru reprezentarea în instanța de judecată suma nominalizată, beneficiind în acest sens de asistență juridică.

La 19 august 2020, Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman”, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând rambursarea din contul lui Rotari Maxim a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Rotari Maxim în beneficiul Cabinetului Avocatului „Doroftei Roman” datoria contractuală în mărime de 10000 lei, taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 300 lei, cheltuieli pentru citarea publică a pârâtului în mărime de 310 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 800 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că avocatul Doroftei Roman, în virtutea împuternicirilor obținute de la Maxim Rotari în baza mandatului avocațial nr. 1092798, la data de 27 decembrie 2017 a participat în calitate de apărător al ultimului, la diverse acțiuni de urmărire penală pe marginea cauzei penale nr. 2017032061, fapt confirmat și prin răspunsul Procuraturii Republicii Moldova nr. 20-5073 din 16.06.2020.

Așadar, instanța a stabilit cu certitudine că potrivit pct. 2.2 din contractul nr. 53 privind acordarea serviciilor de asistență juridică încheiat între avocatul Doroftei Roman și Rotari Maxim, clientul își asumă îndeplinirea următoarelor obligații: să achite onorariul în conformitate cu prevederile prezentului contract, iar conform pct. 3.1. din actul menționat supra, mărimea onorariului pentru asistență juridică acordată în conformitate cu prevederile pct.2.1 al prezentului contract se achită conform actului de îndeplinire a lucrărilor.

În acest context, instanța de fond a respins argumentele lui Maxim Rotaru precum că acesta nu a fost informat privind mărimea onorariului și că nu a existat nici o

înțelegere între părți cu privire la cuantumul acestuia, or conform pct.2.2 din contractul nr.53, clientul va achita plățile datorate în termenii și în modul prevăzut de prezentul contract, iar în vederea individualizării prevederii contractuale precitate, instanța a reținut pct. 3.2 potrivit căruia, onorariul urmează a fi achitat în termen de 24 ore din data încheierii contractului.

În aceeași ordine de idei, instanța a respins și argumentul pârâtului prin care acesta pretinde că până a fi propus spre semnare lista detaliată a orelor lucrate și actelor întocmite asupra cauzei, avocatul avea obligația potrivit pct. 2.2. al contractului să semneze cu clientul său, actul de conformitate și recepționare a serviciilor prestate, or pârâtul interpretează eronat norma contractuală indicată, dat fiind faptul că prevederea invocată evidențiază, împuternicirea avocatului Doroftei Roman, în exercitarea mandatului încredințat de către Rotari Maxim, de a semna individual actul de conformitate și recepționare a serviciilor prestate în favoarea clientului.

Astfel, instanța a stabilit că, Rotari Maxim nu a efectuat nici o plată în folosul Cabinetului Avocatului „Doroftei Maxim” – aceasta fiind obligația primului ce urma a fi executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, prin oricare modalitate prevăzută în pct. 3.3 al contractului din speță, deși reclamantul și-a onorat corespunzător obligațiile, executând cu diligență și bună credință condițiile contractuale, motiv din care solicitarea reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a onorariului în sumă de 10 000 lei pentru serviciile de asistență juridică a fost admisă ca întemeiată.

Având în vedere că solicitarea privind încasarea datoriei contractuale a fost admisă integral instanța de fond a dispus încasarea din contul lui Rotari Maxim în beneficiul C.A. „Doroftei Roman” a taxei de stat în mărime de 300 lei, suma de 310 lei cu titlu de cheltuieli de citare publică, și suma de 800 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, or cuantumul asistenței juridice pretins în sumă de 3 000 lei în opinia instanței fiind exagerat.

La 13 decembrie 2021, Maxim Rotari a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, iar la 22 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Maxim Rotari.

S-a casat hotărârea din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” împotriva lui Maxim Rotari cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” în beneficiul lui Rotari Maxim taxa de stat în suma de 225 lei achitată de apelant la depunerea apelului.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prevederile contractului privind acordarea serviciilor de asistență juridică nr. 53 din 27 decembrie 2017 nu corespund rigorilor legale impuse expres de către legislator or, din conținutul acestuia nu poate fi stabilit cuantumul onorariului pretins de către avocat, precum și modul în care acesta a fost stabilit.

Instanța de apel a decelat că potrivit art. 6 alin. (2) lit. d) din Legea privind statutul

profesiei de avocat, contractul de asistență juridică trebuie să cuprindă în mod obligatoriu onorariul ce urmează a fi achitat de către client pentru serviciile prestate de către avocat. La caz, însă, distinct acestor prevederi legale, în textul contractului nu a fost indicat expres cuantumul onorariului care urmează a fi plătit de către Maxim Rotari și nu poate fi stabilit cu certitudine dacă acestuia i s-au adus la cunoștință tarifele pentru acțiunile întreprinse de către avocat.

În opinia Curții de Apel Chișinău, clauza contractuală de la pct. 3.1, în modul în care a fost formulată, nu conține informația concretă privind mărimea onorariului avocatului, aceasta fiind netransparentă și neclară.

Cu titlu subsidiar, instanța de apel a conchis că nu poate reține lista detaliată a orelor lucrate și a actelor întocmite asupra cauzei (f.d. 20) drept probă care justifică pretenția cu privire la încasarea din contul lui Maxim Rotari a onorariului avocatului Roman Doroftei, deoarece din conținutul acesteia nu se atestă că cuantumul a fost stabilit prin acordul părților. Mai mult, înscrisul dat nu conține data întocmirii și nici semnătura clientului, fiind semnat olograf doar de către avocat. Astfel, Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” a indicat anumite tarife în conținutul listei detaliate a orelor lucrate și actelor întocmite asupra cauzei, însă acestea nu au fost stipulate în contract și nici negociate cu clientul Maxim Rotari.

La 24 octombrie 2022, Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” a declarat recurs împotriva deciziei din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate și menținerea hotărârii din 15 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept din acțiune, suplimentar invocând că instanța de apel a interpretat și apreciat eronat suportul probator. Or, conform pct. 2.2 coroborat cu pct. 3.1 din contract, clientul Rotari Maxim și-a asumat obligația să achite onorariul avocatului în termenii și în modul prevăzut conform actului de îndeplinire a lucrărilor.

La fel, instanța de apel nu a ținut cont că actul de îndeplinire a lucrărilor a fost întocmit în conformitate cu Recomandările privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobate prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a conchis că avocatul nu a negociat cu clientul tariful orelor lucrate or, de la data perfectării contractului și până la depunerea prezentei acțiuni în instanța de judecată, Maxim Rotari nu a înaintat nici o cerere de anulare/reziliere a contractului. Pîrîtul a beneficiat de asistență juridică și nu a renunțat la serviciile sale de avocat în cadrul dosarului penal, fapt ce denotă că intimatul încearcă să se eschiveze de la plata onorariului.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 iulie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 07 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 130).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 24 octombrie 2022 împotriva deciziei 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 07 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului pentru notificare copia recursului declarat de Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman” împotriva deciziei din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia, însă trimiterea poștală nu a fost recepționată de către Maxim Rotari.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Cabinetul Avocatului „Doroftei Roman”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh